باسی زانستی

ئایا ڕەنگە خوێناویەکەی دەسەڵاتی پیاو
و
کوشتنی ژنان و کچان لە سەر جووتبوونە-سێکسە؟

نووسەر : ئاسۆبیارەیی/ بەهاری 2007 سوێد
کۆلێژی دەروونناسی کۆمەڵایەتی

مافی بڵاوکردنەوەی ئەم باسە بەپێی یاساکانی بڵاوکرنەوە پارێزراوە

ئایا ڕەنگە خوێناویەکەی دەسەڵاتی پیاو و
کوشتنی ژنان و کچان لە سەر جووتبوونە-سێکسە؟

مێینە(ژنان و کچان) قوربانیی ئەو پێوەر و داب نەریتەن کە نێر(پیاو)
بنچینەی بۆ داناون و ئامادەشە هەموو ڕێگەیەک بگرێتە بەر بۆ
دۆگم کردنی ئەو دەسەڵاتە ڕەهایەی کە هەیەتی.

مافی بڵاوکردنەوەی ئەم باسە بەپێی یاساکانی بڵاوکردنەوە پارێزراوە
29-4-2007 Sweden

Abstrac، کورتە

مەسەلەی کوشتنی ژنان و کچان لە سەر ناموس killing honor سەدەها ساڵە ڕەگی داکوتیووە. کۆمەڵگەکانی سەردەمی نەزانی(الجاهلية) لە دوورگەی عەرەب کۆمەڵگەیەک بوون کە کوشتنی مێینە زۆر ئاسایی بووە لایان. بەهۆی داگیرکردنی کوردستانیش لەلایەن عەرەبەوە ئەو کێشەیە هێندەی تر لە کۆمەڵگەی کوردیدا ڕەنگی داوەتەوە(وێکیپێدیائۆرگ.2007-05-20).

لەم ڕاپۆرتەدا هەوڵم داوە ڕوناکی بخەمە سەر فاکتەری ئاینی، بایۆلۆژی، دەسەڵاتی سیاسی، دەسەڵاتی ئابوری و کۆمەڵایەتی، کە ڕاست و ناڕاستە و خۆ کاری خۆیان دەبینن بۆ ژێر دەست کردنی مێینە(ژنان و کچان) لە کۆمەڵگەدا وشێوازەکانی سزادانیان. کەواتە لێرەدا ڕەگەزی نێر(پیاو) ناخوازێت ئەو دەسەڵاتە مێژینەیە لە دەست بدات و ئامادەشە هەموو ووزەی خۆی بخاتە کار بۆ پارێزگاری و هێشتنەوەی ئەو دەسەڵاتە.

1. مەبەست و ئامانج

ئامانجی ئەم ڕاپۆرتە خوێندنەوەیەکی زانستی و تێگەیشتنێکی کورتە دەربارەی دەسەڵاتی پیاو(نێر) کە ژنان و کچان(مێینە) بە ژێردەستەی خۆی دەزانێت.

2. فۆرمالیزەکردنی پرسیار

ئایا کوشتنی ژنان و کچان لەسەر جووتبوونە-سێکسە، لەلایەن پیاوەوە؟

3. مێتود

ئەم ڕاپۆرتەم لە بەر ڕۆشنایی کۆمەڵێک بۆچونی زانستی دەروونناسی کۆمەڵایەتی، سەرچاوەی ئاینی و بەراوردکردنیان، دارشتووە و لە گەڵ داب و نەریتی کۆمەڵگەی پیاوسالاری کوردیدا تێ هەڵکێشم کردووە.

4. دەروازەی دیمانەو بۆچونەکان

- ***خوێندنەوەی کۆمەڵایەتی و کەڵتور- زیندانی کەڵتوور و ئاین***

پابەند بوون بە کلتوور ئەو دەگەیێنێت کە مرۆڤ هەموو بوارەکانی گەشەکردنی لێ دەبڕێت و نزیک مەرگ دەبێتەوە. مۆراڵ یان ڕەوشت لە بەرهەمی ئەو هێزەباڵایەیە کە مرۆڤ لە نێو چوارچێوەکانیدا بەند دەکات و ئازادی زەود دەکات(نیتشە، سۆشیال سایکۆلۆژی2001). بە بۆ چۆنی ئەو هیچ شێوازێکی گونجاو نیە بۆ پێناسەکردنی مۆراڵ. مرۆڤ کە لە دایک دەبێت خاوەنی هیچ بەهاو ڕەوشتێک نیە، کۆمەڵگە لە ڕێگەی پەروەردەی کۆمەڵایەتیەوە مرۆڤ لە قاڵبێکدا دروست دەکات کە لەگەڵ پێوەر و نۆرمەکاندا بگونجێت، جا چ پێوەری داب و نەریت یان ئاین بێت، ڕادەی پێشکەوتنی ئەو کۆمەڵگەیە، لە و پەروەردە کۆمەڵایەتیەدا ڕەنگ دەداتەوە. ئاستی بیرکردنەوەی ئەو تاکە، پێوەست دەبێت بە ئاستی نۆرمەکانی ئەو کۆمەڵگەیەوە و کەسایەتی و ناسنامەی کۆمەڵایەتی ئەو کەسە دروست دەکات. دیمانەی پەروەردەی کۆمەلایەتی لە کۆمەڵگەی تاکگەراییوە بۆ کۆمەڵگەی کۆلەکتیڤ دەگۆڕدرێت.

بەڵام ئێدمۆن فرۆید دەڵێت: سێکس و جووتبوون لە ڕێگەی لکاندنی بە پێوەندیە کۆمەڵایەتیەکان بە دەسەڵاتی دیکتاتۆرەوە تابو دەکرێت ، (سۆشیال سایکۆلۆژی2001، لاپەڕە 23). مرۆڤەکان لە کۆمەڵگەی تابو و حەرامدا هەمیشە بە هەست بە گوناه و قەرزاری لە لایەن دەسەڵاتەوە، پەروەردە دەکرێن بۆ ئەوەی لە قاڵبی پێوەرەکانی خۆیدا دەرنەچن . فرۆید ئاین وەک سەرچاوەیەکی دەسەڵاتی ڕەها دەناسێنێت، کە ئاستەنگە لە گەشەکردنی مرۆڤ و پێشکەوتنی(سۆشیال سایکۆلۆژی2001، لاپەڕە 25). ئا بەو شێوەیە پێکهاتەی کەلتوور بناغەی بۆ دانراوە و مرۆڤ دەبێت بەلانسێک لە نێوان جووتبوون و پێوەرەکانی کلتوردا بدۆزێتەوە. بۆ نموونە ئەو نەخۆشانە کە دەچوون بۆ لای فرۆید زۆربەیان هەستیان بە گوناحی خۆیان دەکرد و زاڵبوونی پێوەرەکانی کلتوری ڤێکتۆریانزمیان پێوە دیاربوو. ئەوان لە تێرنەکردنی ئارەزووەکانی خۆیان دەیان ناڵاند. ئاینەکانی ڕۆژهەڵات، بە گەورە و بچوکیانەوە هەمان ڕۆل دەبینن لە کوتکردنی تاک و کۆمەڵگە لە ئاستەنگ دروستکردن لە گەشەکردنی. ڕستەی **(وقد عاقب الله على الزنا الزاني والزانية)** ووتەیەکە کە تا ئەمڕۆ پاش زیاتر لە 1400 ساڵ لە کۆمەڵگە موسڵمانەکاندا کاری پێ دەکرێت(ویکیپیدیائۆرگ.2007-05-20).

ئاینی ئیسلام لە کۆمەڵگەی کوردیدا یەکێکە لە و هێزە بزوێنەرانە کە کوشتنی ژنان و کچان حەڵاڵ دەکات لە وانە لە دانانی سزا بۆ تاک لە سەر جووتبوون، کە بەم جۆرەیە: سزای تاک، خوا دژوارترین سزای بۆ زەنا و زەناکەر داناوە کە بەردەبارانە تاکو مردن تاکو لە هەموو جەستەیدا کە چێژی حەرامی تیا بینیوە هەست بە ئازار بکات ، ئەو بەرەدەباران کردنەش دەبێت لەبەردەم خەڵکدا بێت، **(عقوبات فردية: وقد عاقب الله على الزنا الزاني والزانية بأشنع العقوبات، فجعل المحصن منهما عقوبته أشنع قتلة، رجماً بالحجارة حتى يموت، حتى يجد الألم في جميع الجسد الذي تلذذ بالحرام، يجعل أمام الناس يرجمونه بالحجارة حتى يموت،** www.islamav.com).

> ➢ ***هێزی ئابوری کۆیلەکردنی مێینە(ژنان و کچان)***

لە باری ئابورییەوە، هەرچەند(مێینە) ئەگەرچی لە پیاو زۆرتر ئەرکە ئابوریەکان بەجێ دێنێت و بەرهەمهێنەرێکی شاراوەیە، بەڵام سەرلەنوێ داهاتەکەی دەچێتە خەزێنەی پیاوە و بێ بەری دەبێت لە قازانجی بەرهەمەکەی. بەپێی ڕاپۆرتی یوئێن لە 66% ئەنجامی گشتی کار لە جیهاندا لە لایەن ژنانەوە ئەنجام دەدەرێت و پیاوان تەنها ڕێژەی لە

34%. له سەرجەمی داهاتی ئەو کارەدا وەکو موچە تەنها لە 1% بەر ژنان دەکەوێت و لە 99% بۆ پیاوان دەبێت Wahl, Holgersson, Höök & Linghag,2001)) بە موڵک سامانیشەوە

➢ زاڵبوونی(نێرینە) پیاو لە دیمانەی بایلۆژییەوە

پیاو بۆ زیندووڕاگرتنی ژینەکانی خۆی و بڵاوکردنەوەیان، ئارەزوو دەکات کە خۆی دەسەڵاتی ڕەهای هەبێت لە جووتبوونی لە گەڵ مێینەدا، کە کۆمەڵێک نەوە، کە ژینەکانی خۆی هەڵگرن، لە دایک بین(Stevens,1998). هەر نێریکی دیش ئاستەنگی بخاتە بەردەمی، دەبێتە ئەنجامی دووبەرەکی و ناکۆکی. ئەو بۆچونە بایلۆژیەش لە ڕەفتاری نیر تاکو ئەمرۆ ڕەنگ دەداتەوە و کاریگەری لە سەر پێوەرەکانی نێر هەیە بەرامبەر بە مێینە.

لە سەرەتای ڕۆژانی ژیانەوە ، بەهۆی جیاوازی بایەلۆژییەوە لە نێوان ژنان و کچان و پیاودا ڕەفتار و پەروەردەی هەردوو ڕەگەز(ژنان،کچان و پیاو) لە سەر ئەو بنچینەیە دادەنرێت. ئێمە پەروەردەیەکی کۆمەڵایەتی جیاواز بۆ هەردوو ڕەگەز، نێر و مێ دیاری دەکەین و هەریەکە لە ژنوکچ و پیاو ڕۆڵی خۆی بەپێی ڕەگەزەکەی پێدەبەخشین. بۆنموونە بەرگی سوور و گوڵدار، یاری بووک دەدەینە کچان و دەمانچە و ئۆتۆمبێلیش دەدەینە کوڕان تاکو جیابن لە کچان Giddens sociologi p 113

➢ کڵاوڕژنەی گلۆبالیزم

لە جیهانی گلوباڵی ئەمڕۆدا، کە گیتی بە هۆی گەشەسەندی تەکنەکۆژیاوە بووەتە گوندێکی بچووک، گەورەترین کاریگەری خۆی هەیە لە سەر فۆرمالیزەکردنی کۆمەڵگەکانی جیهان و گۆڕانکاریەکان پێوەندێکی پتەویان هەیە، لە نێوان گەلاندا، کە هێچیان بێ ئەوی تریان توانی کاری کردنی لاوازە. زانیاری گۆڕینەوە بەهۆی ئینتەرنێتەوە، بەشێکی گرنگی گلۆباڵیزمە، کە تۆڕێکی پێوەندی لە هەموو بوارەکاندا لە نێو گەلاندا دروست کردووە. بۆ نموونە هەواڵێکی نوێ بە چەند چرکەیەک دەگاتە هەموو شوێنێک. هەواڵی نموونەی کوشتنی دوعا، کە لە شوێنێکی بچوک ڕویدا، بەهۆی خێرایی گواستنەوەی، کاریگەری خۆی لەسەر شانۆی مافی مێینە دانا و بڵاوبووەوە(2003,Giddens)

➢ بۆچونی فەمینیستەکان

بۆچونی فێمنیستانە لەسەر داهاتنی ووشەی نێر و مێ: ئێمە خۆمان ووشەی نیر و مێمان بە هۆی داڕشتنی زمان، داڕشتووە و قاڵبێکمان بۆ داناوە(لاپەرە ل64،Johansson 2001) هەرچەندە تێکدانەوە ئاسان نییە. بەهۆی پەرەردەی کۆمەلایەتیەوە Socialisation ، کە کەناڵ و سەرچاوەیەکی گرنگی نەوەی داهاتووی کۆمەڵگەیە، مرۆڤ لە تەمەنی منداڵی و بێ توانیدا تێپەڕی دەکات، کە بە هەنگاو هەنگاو پەروەردە دەبێت بۆ ئەوەی زانیاری وئەزمون فێربێت، بەجۆرێک کە لەگەڵ داب و نەریتی کەڵتورەکەیدا بگونجێت (2003,Giddens).

جووت بوون، یان سێکس، لە خۆیدا نیشانەی ئەوە دەدات کە مرۆڤ گیان لەبەرێکی ئازادە و بەستنەوەی بە کۆمەڵێک داب و نەریت کارێکی یەکجار سەختە (سۆشیال سایکۆلۆژی2001 لاپەڕە 37-38). هەوڵدانی مرۆڤ بۆ خۆتیرکردن لەو ڕمەکە سروشتیە، بە جۆریک لە جۆرەکان دەبێت بکرێت. بەپێی کۆنتیکس و ژینگەش ئەو خۆ تێرکردنە دێتە گۆڕان، لە کۆمەڵگە تاکگەراییەکاندا مرۆڤ ئازادترە..بەلام دیسان بەکۆمەڵێک یاسای نووسراو و نەنووسراو ڕێگەی لێ دەگیرێت. لە کۆمەڵگە پاشکەوتووەکان، هێزە پاشکەووتووخوازەکان کە خۆیان لە داب و نەریت و هێزە ئاینیەکاندا دەبیینەوە، مرۆڤ بە دڕندەترین شێوە دەخەسێنن و هەوڵدەدەن سیکس و جووت بوو بە تابو بناسێنن.

دابەشکردنی ڕۆڵی کچ و کوڕ دەتوانرێت بەشێوەیەکی نەگەتیف یا پۆزەتیف هان بدرێت بەپێ ئەو سیستەمی ئیمبارگۆ (گەمارۆدان) و هاندان و سزادان دیاری دەکات. ئەم سیستەمە لە سەرەتای منداڵیەوە منداڵ پەروەردەکات کە کامە شت گونجاوە وەکو کچ یان کوڕ .

5. تاوتۆ و گفتوگۆکردن

کەواتە فاکتەری کوشتنی(مێینە) ژنان و کچان لە کۆمەڵگەی کوردیدا بە دەستی پیاو (نێر)، لە ژێر ڕوناکی ئەو دیمانانەی سەرەوەدا زۆرن و ئاویتەی یەکتربوون. پیاوانی کورد لە ڕوی بایۆلۆژییەوە بۆ پەرەپێدان و پارێزگاری ژینەکانی خۆیان لایان سەختە کە دایک و خوشەکانیان لە گەڵ پیاوانی تردا جووت ببن کە لە دەرەوەی دەسەلاتی خۆیاندا بن. پیاوان بۆ هێشتنەوەی ئەو دەسەڵاتە، ئاین وەکو چەکێکی کوشندە بۆ زەبوون کردنی ژنان و کچان بەکاردەبەن. پیاوانی کورد لە بەر ئەوەی هێزی گلۆباڵیزم کاریگەری ڕاستەو خۆی هەیە لە سەر گۆڕانکاری کۆمەڵگەی کوردی، بە تایبەتی ژنان و کچان بۆ ناسینی خۆیان، هەوڵ دەدەن نۆرم و پیوەرە کۆنەکانی کۆمەڵگەی کوردی هەمیشە وەبەر بهێننەوە بە چەندەها ڕێگە، لەوانە. ئاین، هێزی ئابوری، زەبر و زەنگ و کوشتنی ژنان و کچان.
کە واتە پێوەرەکانی پیاون کە لە سەرەتای منداڵییەوە جیاوازی دەخەنە نێوان کچان و کوڕان لە سەر نۆرمی ئەو پەروەردە کۆمەڵایەتییەوە کە کۆمەڵگەکەمان هەیەتی و کاریگەری خۆی دەخاتە سەر تەنانەت خودی ژنانیش لە دروستکردنی کەسایەتی کچ وەکو کچ و کوڕ وەکو کوڕ. نموونەیەکی زۆر سادە، زۆربەی دایک و باوکەکان شانازی دەکەن کوڕەکانیان دەست بخەنە سەر کام کچ ئارەزووی دەکەن، لە هەمان کاتدا ئاستەمن بەرامبەر کچەکانیان، بەڵکو هەندێک کچی کورد لە ئەوروپا بە زۆرەملێ دەبێ بە کورێکی ناسراو بدرێن بە شوو. کەواتە بەهۆی ئەو داب و نەریتە کە نێر دایناوە، مێینە ژێر دەستەی نێرینەیە. ئەو جیاوازیە دەکرێت چونکە ئەو باوک و دایکە ناتوانن لە کۆی و زنجیری کۆمەڵگەی پاشکەوتوو و پیاو سالاری خۆیان ڕزگار بکەن، هەندێ جاریش بۆ شتنەوەی ناموس(شەرەف) خێزانەکان کچەکانیان دەکوژن، بۆ نموونە فاتیمە و پەلە و دوعاکانی تر.
ئۆسا ئێلدێن کە توێژینەوەیەکی لە سەر کچانی پەنابەر لە سوێد کردووە کە لە سەر کێشەی ناموس دەکوژرێن، ئاماژە بەوە دەکات کە گۆشەگیربوون دەبێتە هۆی وەبەرهێنانەوەی کەلتوور و درێژە پێدانی ئەو داب و نەریتە کۆنە. کوشتنی کچە کورد فاتیمە شەنگال و پەلە بە دەستی باوک و براکانیان باشترین نموونە،(ئۆسا ئێلدین 2003)
لێرەدا بۆچونەکان هاوتەریب دەبن، کە پیاو خۆی یاسای بۆ هێشتنەوەی دەسەلاتی خۆی داناوە و ئامادەشە باشترین هێزی خۆی بخاتە کار بۆ کۆیلەکردنی ژنان و کچان. لە کوردستاندا داب و نەریت لە گەڵ هێزی ئایندا ئاوێتەی یەکتربوون و چەندەها ساڵە پێوەر و یاسا پاشکەوتووی کۆن وەبەر دەهێننەوە و کۆمەڵگەی کوردیان لە بازنیەیەکی داخراودا ئیفلیج کردووە و بوارەکانی گەشەکردنی لێ گرتووە.

لەبەر ئەوەی تاک بە هۆی کاریگەری تەکنەلۆژیا و گلۆبالیزمەوە، لە کێشەیەکی سەخت دایە بۆ خۆ رزگارکردن لە جەوری داب و نەریت و پیوەرە کۆنەکانی ئاین، کە پێش سەدان ساڵ لە مەوبەر، پیاو یاساکانی بۆ داناوون، کچان و ژنان دەبنە قوربانی یەکەم، چونکە پیاو دەستبەرداری دەسەڵاتی خۆی نابێت.

بە لام دیسان لەو کۆمەڵگانەی کە مێینە(کچ و ژن) لەسەر کێشەی ناموس دەکوژرێن، نێرەکان(پیا و کوڕ)یش قوربانین ئەو داب و نەریتەن کە هوشیاری لێ زەوت کردوون وەکو چەکێکی بێ هەستی لێکردوون، لێرەدا بەشی سەردەستی کۆمەڵگە کە بەدەست سەرۆک خێل و بنەماڵەوەیە، بەرپرسی یەکەم ئەوانن لە درێژەپێدانی ئەو تاوانانەی کە بەرامبەر ژنان و کچان دەکرێت. لە هەمان کاتدا خودی مێینەش لەو جۆرە کۆمەڵگانە دژایەتی مافی خۆی دەکات لە ڕێگەی پەروەردەکردنێکی پیاو سالارانەوە، کە پیاو بناغەکەی بۆ داناوە. پیاو لە کۆمەلگە پێشکەو تووەکانیشدا بەهۆی سووکایەتی کردنی بە ژنان و کچان ، هەوڵ دەدات کە خۆی سالار بێت و ئەوان(ژن و کچ) بندەستبن،(سێکسی گەنجان، سۆشیال سایکۆژی 2003).

پاسیڤکردنی جەستەیی مێینە لە ژێر کاریگەری رکیفی پیاودا، پرۆسەیەکی ترە کە پیاو دەیخاتە کار بۆ دیتنەوەی سەرچاوەی ئارەزووەکانی جوتبوون(سێکسیەکانی) لە جەستەی مێینەدا (سۆشیال سایکۆژی 2003 لاپەڕە 163). بۆ نموونە تا ئێستاش خەتەنەکردنی کچان لە بەشێک لە کۆمەڵگەی کوردی و کۆمەڵگەکانی ترد باوە، ئەوەش ڕەنگدانەوەی دەسەڵاتی پیاوە بۆ ئاستەنگ کردن و کەمکردنەوەی ئارەزووی جوتبوونی کچان و ژنان، نەک لە سەر بنەمای پاک و خاوێنی، کە پیاو بیانوی بۆ دەهێنێتەوە.

لەڕوی ئابوریشەوە دیسان ژنان و کچان دەبنە کویلەی پیاو و لە دەسەڵاتیدا دەرناچن. هەرچەندە هیچ ئامارێکی زانستی لە مەڕ مووچەی ژنان و کچان لەبەر دەستدا نیە لە کۆمەڵگەی کوردیدا، بەڵام دیسان پیاو لە کۆمەلگە پاشکەوتووەکاندا، وەکو کۆمەڵگەی کوردی، خاوەنی دەسەڵاتێکی ڕەهایە. **کەواتە پیاو خۆی دەسەڵاتی فەرمی بۆ خۆی دروستکردووە و ژنان و کچان کۆیلەی ئەون. هەر دەنگێکیش لە دەرەوەی ئەو دەسەڵاتەدا بەرزبێتەوە، حەرام و تابۆیە و پیاو خۆی بە ڕاست دەزانێت کە کپی بکاتەوە.**

ئەو پرسیارەی کە دێتە ئاراوەو پێویستە پیاوی کورد وەڵامی بداتەوە:

ئایا بوونی کوردستانێکی ئازاد بۆ پیاوی کورد گرنگە یان نامۆسی ژنان و کچان کە لە جووتبووندا وون دەبێت، کە پیاوی کورد چەندان ساڵە ژن و کچی لە سەر دەکوژێت؟ یان پیاو ئارەزووە سێکسیەکانی خۆی زیاتر بەرزدەنرخێنێت و خۆپەرستە؟

خاڵە لاوازەکانی ئەم ڕاپۆرتە زانستیە:

- نەبوونی کات.
- نەبوونی توانا بۆ دیمانە یان چاو پێکەوتن لەگەڵ ئەو پیاوانەی کە ژن و کچ وەکو ژێردەستەی خۆیان دەبینن. و هەندێک لەو پیاوانەی کە ژن و کچانی خۆیان کوشتووە، کە پێویستە هەڵوێستیان بزانرێت.
- نەبوونی سەرچاوەی کوردی زانستی لە بارەی کوشتنی ژنان و کچانەوە لە کوردستان.
- ئەم ڕاپۆرتە باسی دەسەڵاتی ئابوری پیاوان بە شیوەیەکی قوڵ ناکات، ئەوەش لە بەر نەبوونی ئاماری ئابوری لە کوردستان و ئاڵۆزنەکردن و بەرفراوانکردنی ڕاپۆرتەکە.

سەرچاوەکان:

پەرتووک

Giddens, A (2003). *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur
کۆمەڵناسی. لوند: وێژەی خوێندکار

Johansson T. 2001*: Socialpsykologi, subejktivitet, överskridande och förändring* Lund: Studentlitteratur سۆشیال سایکۆلۆژی. لوند: وێژەی خوێندکار. بکەر، هەنگاوە بێ سنوورەکان و گۆڕانکاریەکان

Johansson T. 2001*: Socialpsykologi, moderna teorier och perspekti.* Lund: Studentlitteratur
سۆشیال سایکۆلۆژی. لوند: وێژەی خوێندکار. بیردۆز و هەڵوێستە مۆدێرنەکان

Stevens. R (1998). *Att förstå människor*. Lund: Studentlitteratur *بۆ ئەوەی لە مرۆڤەکان تێبگەین*

ماڵپەڕ و ڕاپۆرتی زانستی

http://en.wikipedia.org/wiki/Honor_killing
ڕۆژی داگرتن، 20-5-2007

عقوبات فردية http://www.islamav.com/doc_html/neraan_aldonya.htm
ڕۆژی داگرتن، 20-5-2007

عقوبات فردية:

وقد عاقب الله على الزنا الزاني والزانية بأشنع العقوبات، فجعل المحصن منهما عقوبته أشنع قتلة، رجماً بالحجارة حتى يموت، حتى يجد الألم في جميع الجسد الذي تلذذ بالحرام، يجعل أمام الناس يرجمونه بالحجارة حتى يموت..

ڕاپۆرتی یوئێن

Enlig FN s beräkning i sin rapport 66 % av allt arbetet utförs av kvinnor medan männen står bara för 34 % av arbetet . Av detta arbete får kvinnor mindre av 1 % av inkomster och män får 99% av samlade förmögenheter(Wahl, Holgersson, Höök & Linghag,2001). Här tydliggörs att män jobbar bara 34 % och de äger 99% av världens förmögenhet vilken betyder att kvinnor är mycket underdominerad av män på grund av deras kön.